

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Tertia, Qva Continentvr Hermiae Sozomeni
Salaminij lib. 9. Euagrij Scholastici Epiphanensis lib. 6

Christopherson, John

[Köln], 1569

De Eunomio & præceptore eius Aetio, & illorum tum gestis tum dogmatis,
quodq[ue] ij primi vnam in baptismo immersionem adinuenerūt. Capvt
XXVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12718

eam est consecutus episcopatum, & Apollinarius in consuetudinē & familiaritatem Athanasij, vti dictum est, venerat, eum à communione excludit, & ab ecclesia alienū prociat. Quē dicunt ab eo sepē petiuisse, vt se in cōmunionem reciperet. Verūm cum illud impetrare non posset, graui quadam animi offensione pulsus, ecclesiam turbare, & doctrinā nouitate hanc, quam diximus, hæresim introducere cœpit, & quantum in ipso situm erat, arte dicendi aduersarium vlcisci, atque vehementer arguere, quod cum doctrina sacrarum literarum inferior esset, præstantiorem se non vereretur abdicare. Ita sanè priuatæ inter clericos varijs temporibus susceptæ inimicitia, maximo detrimento ecclesiæ fuerunt, & religionem in varias sectas distraxerunt. Cuius rei hoc satis est argumenti. Nam si Georgius pari ratione, atque Theodotus, Apollinarium, cum eum pœnituisset culpæ admittæ, in ecclesiam recepisset, non arbitror hanc hæresim eius nomine nuncupatam ortam aliquando fuisse. Ea enim est humana natura, vt cum despecta sit, obstinatione insolescat, & tū contētionis, tum rerum nouandarum studio flagrare incipiat: at cum æquales partes ferat, soleat se moderatè gerere, & intra eosdē rationis velut cancellos manere.

ly.
ros

De Eunomio & præceptore eius Actio, & illorum tum gestis tum dogmatis, quodq; in primam in baptismo immersionem adinuenerūt.

CAPVT XXVI.

PER idem ferè tempus, Eunomius ecclesiæ Cyzicensis pro Eleusio creatus episcopus, hæresis Arianæ fautor, alteram præterea hæresim in ecclesiam inuexit: quam alii ex eius ipsius nomine appellant: alii hæresim vocant Anomianorum. Quidam memorant istum Eunomiū primum ausum esse asserere, diuinum baptismatis laucrum vnica immersione debere peragi, sicque traditionem ab apostolorum temporibus ad hoc vsque tempus obseruatam violasse: quinetiam disciplinam viuendi diuersam ab ecclesiæ disciplina inuenisse, quæ ipsa seueritate & exquisita obseruatione nouitatem doctrinæ obtegeret.

SOZOMENI HISTOR.

ret. Magnus quidem erat verborum artifex: certandi, & ratiocinandi studio vehementer delectabatur: quales esse complures eiusdem hæresis sectatores licet animaduertere. Nam neque piam alicuius vitam, neque mores, neque benignitatem in egentes tantum laudant, nisi ipsorum faueat opinioni, quantum si litigiosus in disputando, atque adeo ratiocinationibus videatur superiores ferre. Talis enim præter ceteros pius existimatur. At verius credo, uti etiam aliis videtur, dicunt hi, qui tradunt Theophronium Cappadocem & Eutyrium istius sectæ fautores, cum temporibus imperatoris, qui proximè successerat, se ab Euthomio diuisissent, nonnulla, cum in aliis Eunomii decretis, tum in sacro baptisate nouare cœpisse, non in trinitatem, sed in mortem Christi baptizandum esse asserentes. Euthomium autem nihil in hac re nouasse, sed de ea idem ab initio quod Arius sensisse, inque illa sententia permansisse. Qui simul atque episcopus Cizici factus est, à suis ipsius clericis accusatum esse, quòd nouæ doctrinæ author extiterat. Quo quidem tempore Eudoxium sectæ Arianae Constantinopoli antistitem ei accersito, fecisse potestatem de religionis doctrina apud populum concionandi. Verùm cum nihil in doctrina orthodoxorum improbasset, Eudoxium eum hortatum esse, ut rediret Cyzicum: dixisse verò Eunomium se nolle in posterum versari cum his, quos haberet suspectos: atque hanc fuisse causam, cur se ab Arianis segregasset, simulasse, cum reuera se ab illis propterea separasset, quòd Aetium suum magistrum illi in communionem non recepissent: denique ipsum in sua pristina persistisse sententia, neque transuersum digitum, ut aiunt, à priore opinione discessisse. Atque hæc quidem alii hoc modo, alii secus commemorant. Verùm siue Eunomius, siue alii quidam ista in hac traditione baptismatis nouerint, quicumque ea solum ratione ac modo baptizati sint, in simili videntur, mea quidem sententia, versari periculo, ac si absque baptisate de vita decederent. Quòd si secundum ecclesiæ ritum ab apostolorum temporibus obseruatum antè baptizati, ipsi se rebaptizare non poterant, tum certè aut quod in ipsis minime factum

ctum

Etum fuerat, initio illi introducere, & quod neque e-
 rat in ipsis, neque per alios factum fuerat, id in alijs
 efficere, aut ex principio, quod non prius extiterat,
 atque adeo suo pte ingenio illud dogma commenti, quæ
 ipsi minimè acceperant, alijs tradidere: quod quidem
 summæ inscitæ fuit. Nam istud confitentur etiam ipsi,
 eos, qui baptismi mysterio nequaquam sunt initiati,
 non posse alios baptizare. Et qui non sit modo ab ip-
 sis tradito baptizatus, haud quaquam baptizatum vi-
 deri, utpote qui non sit ritè eo mysterio initiatus.
 Quinetiam testes ipsi sunt, quòd quoscunq; ad suam o-
 pinionem traducant, eos rebaptizent, etiam si antea se-
 cundum ecclesiæ catholicæ traditionem eodem fuissent
 initiati mysterio. Quæ res certè ecclesiam non me-
 diocriter conturbavit: quinetiam dogmatum discrepan-
 tia, quorum alia ex alijs nascebantur, impedimento fu-
 it, quo minus complures, qui fidem Christianam reci-
 pere animû induxerant, eam reciperent. Nam in dies sin-
 gulos acres disputationes susceptæ erant, & uti cû hæreses
 principio oriuntur, solet accidere, inter doctores (qui siue
 studium spectes, siue orationis vim, haud vulgares sane e-
 rant) vehementer agitabantur: adeo ut liceat coniecere, pa-
 rum absuisse, quin complures ecclesiæ catholicæ ad suâ at-
 traxissent opinionem, nisi Basilius & Gregorius Cappado-
 ces illis fortiter restitissent, atq; etiâ imperiû Theodosij,
 quod paulo post sequebatur, eorum conatû repressisset,
 & hæresium authores & duces ex imperii partibus, quæ
 erant à populo magis frequentatæ, in loca desertiora rele-
 gasset. Cæterum ne vtriusque hæresis dogma nos omni-
 no lateat, intelligendum est opinionis Eunomii Aetium
 Syrum primum inuentorem fuisse, a seruisque filium
 patri dissimilem esse, creatum esse, & ex nihilo, uti
 Arius vult, constare. Cuius dogmatis fautores, Aeti-
 ani vocabantur. Verum uti supra, cum de imperio
 Constantii diserebamus, dictum est, cum alii filium pa-
 tri consubstantialem, alii substantia similem esse asseuera-
 rent, & illis, penes quos id temporis imperium erat, si-
 milem patri dicendum, uti concilium Ariminense decre-
 uerat, visum esset, Aetius quidem, utpote blasphemiam
 in deum

in deum

SOZOMENI HISTOR.

in Deum locutus, exilio condemnatus est: hæresisque excogitata ab eo, interea temporis quodammodo extincta, propterea, quod neque Eunomius de ea, neque alius quisquam doctus liberè disserere ausus est. At verò Eunomius, ut primum ecclesiæ Cyzicensis, pro Eleusio episcopus constitutus est, non amplius omnino potuit quiescere, sed apud populum concionari, & opinionem Aëtij in mediū denuò adducere cœpit. Itaque homines, uti sæpe fieri solet, obliti eius, qui primum hanc hæresin inuenerat, eius sectatores Eunomianos ideo appellabant, quod Eunomius eam renouare, & maiore cum audacia, quàm qui illam in initio tradidisset, stabilire laborauit.

Quæ Gregorius theologus de Apolinario & Eunomio in quadam ad Nectarium scribat epistola, & quòd philosophia monachorum qui illo tempore vixerunt, eorum hæresis restincta erat, nam orientem propemodum vniuersum istorum duorum hæresis peruadebat.

CAPVT XXVII.

PORRò Eunomium eadem cum Aëtio sensisse necessario fatendum est. Etenim ille ipse Eunomius gloriatur se Aetium habuisse magistrum: quod quidem liberè sæpenumero in suis ipsius scriptis testificatur. Gregorius autem Nazianzenus episcopus in epistola quadam ad Nectarium eo tempore episcopum Constantinopolitanum, Apollinarium insinuat his verbis. Malo hoc, quod velut gremio nostro continetur, Eunomius, licet magnum sit, non tamen contentus est, sed damni loco ducit, si non omnes in eandem secum perniciem rapiat. Atque ista quidem sunt fortassè aliqua ex parte ferenda. Sed inter ecclesiæ calamitates ea omnium planè acerbissima est, quod Apollinaristæ suam doctrinam tam liberè & audacter in vulgus efferre permittantur. Qui quidem, nescio quomodo, tuo permisso parem nobiscum libertatem sibi conuentus agendi compararunt. Et quanquàm tu Dei gratia adiutus, in diuinis mysteriis adeò cumulatè eruditus es, ut non solū causam Dei verbi accuratè agere noris, verum etiam